

دستورالعمل نحوه نگهداری و نقل و انتقال وجوه مشتریان در شرکت های کارگزاری

مصوب ۱۳۹۸/۰۶/۱۱ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل، در اجرای بندهای ۲، ۸ و ۱۱ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۱ مجلس شورای اسلامی و ماده ۳۰ آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۵ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن، در تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۱ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید .

• ماده ۱ :

کلید اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۱ مجلس شورای اسلامی تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل نیز کاربرد دارند. واژه‌های دیگر دارای معانی ذیل می‌باشند :

○ بند ۱ :

وجوه مشتری: عبارت است از مطالبات مشتری از شرکت کارگزاری بابت معاملات اوراق بهادار و کالا، اتخاذ موقعیت‌های تعهدی در بازار مشتقه و سود ناشی از عملیات موضوع ماده ۳ این دستورالعمل؛

○ بند ۲ :

حساب مشتری: حساب بانکی به نام مشتری است که نزد یکی از بانک های دارای مجوز از بانک مرکزی افتتاح و توسط مشتری به شرکت کارگزاری معرفی می گردد .

○ بند ۳ :

حساب معاملاتی کارگزاری: حساب یا حساب های بانکی به نام شرکت کارگزاری نزد بانک های دارای مجوز از بانک مرکزی است که به منظور نگهداری امانی وجوه مشتری، نقل و انتقال وجوه فیما بین کارگزاری و مشتری و تسویه معاملات افتتاح شده یا می شود .

• ماده ۲ :

دریافت وجوه از مشتری توسط شرکت کارگزاری صرفاً از طریق واریز وجه به حساب معاملاتی کارگزاری مجاز است. این موضوع باید در فرم‌های مربوط به دریافت سفارش از مشتری یا قرارداد منعقد فیما بین کارگزاری و مشتری پیش‌بینی شده و به امضای وی برسد. همچنین شرکت کارگزاری مکلف است، وجوه پرداختی به مشتری را صرفاً به حساب مشتری واریز نماید.

○ تبصره:

شرکت کارگزاری موظف است با دریافت مدارک ذیل، نسبت به پرداخت سهم‌الارث هر یک از وراث مشتری متوفی از باقی‌مانده وجوه، به ایشان اقدام نماید:

۱. تصویر برابر اصل گواهی حصر وراثت؛
۲. تصویر برابر اصل شناسنامه و کارت ملی متوفی و وراث؛
۳. گواهی پرداخت مالیات بر ارث؛
۴. اطلاعات حساب بانکی وراث.

- ماده ۳ :

شرکت کارگزاری مکلف به نگهداری وجوه مشتریان در حساب های جاری است؛ مگر اینکه مطابق نمونه قرارداد مصوب کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار، از طرف مشتری مجاز به نگهداری آن در حساب های غیرجاری یا سرمایه گذاری آن در صندوق های سرمایه گذاری دارای مجوز فعالیت از سازمان باشد .

- تبصره ۱ :

شرایط و ویژگی های کامل حساب های غیرجاری یا صندوق های سرمایه گذاری موضوع این ماده که به هر نحو بر تصمیم مشتری مؤثر است، باید به وی اطلاع رسانی شود و فهرست مشتریانی که وجوه آنها در این نوع حساب ها یا صندوق ها نگهداری می شود و همچنین دوره نگهداری وجوه و سودهای متعلق به هر مشتری به نحوی که امکان بررسی نحوه محاسبه آن به ازای هر مشتری امکان پذیر باشد؛ باید به تفکیک هر حساب و مشتری در بانک اطلاعاتی جداگانه ای نزد شرکت کارگزاری نگهداری شده و در صورت درخواست سازمان یا اشخاصی که توسط سازمان تعیین می گردد، قابل ارائه باشد .

- تبصره ۲ :

حساب بانکی مورد استفاده شرکت کارگزاری در راستای اجرای این ماده منحصراً جهت نگهداری امانی وجوه مربوط به مشتریان بوده و شرکت کارگزاری مجاز به نگهداری وجوه مربوط به خود در حساب مزبور و شناسایی درآمد از آن محل نیست .

- تبصره ۳ :

کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، نمونه قرارداد موضوع این ماده را تهیه و پس از اخذ تایید کمیته تخصصی فقهی سازمان، به شرکت های کارگزاری ابلاغ نماید .

- ماده ۴ :

شرکت کارگزاری مکلف است مشخصات حساب های معاملاتی کارگزاری و تغییرات آن را در تارنمای رسمی خود اطلاع رسانی نماید .

- ماده ۵ :

شرکت کارگزاری مکلف است فهرست کلیه حساب های خود اعم از معاملاتی و غیر معاملاتی و تغییرات بعدی آن را به سازمان یا اشخاص تعیین شده توسط سازمان اعلام نماید .

• ماده ۶ :

وجوه مشتریان در حساب معاملاتی کارگزاری، امانی بوده و شرکت کارگزاری مجاز به استفاده از آن به نفع خود یا دیگران اعم از استفاده جهت تضمین تعهدات، وثیقه، اخذ تسهیلات، پرداخت هزینه های کارگزاری و سایر امور غیر از موارد مجاز مطابق این دستورالعمل نیست .

• ماده ۷ :

حساب بانکی معرفی شده توسط مشتری صرفاً باید به نام خود مشتری بوده و پذیرش هر نوع حساب بانکی دیگر اعم از حساب مشترک بین مشتری و اشخاص دیگر یا حساب بانکی متعلق به وکیل یا قیم ممنوع می باشد .

• ماده ۸ :

شرکت کارگزاری مکلف است وجوه هر مشتری را به تفکیک حوزه فعالیت وی در معاملات اوراق بهادار یا کالا، در حساب معاملاتی جداگانه ثبت و نگهداری نماید .

• ماده ۹ :

هر گونه انتقال طلب بین حساب های مشتریان در شرکت کارگزاری به استثنای موارد ذیل ممنوع است :

○ بند ۱ :

انتقال دهنده و انتقال گیرنده طلب، اشخاص حقوقی بوده و طبق یکی از شرایط زیر، اشخاص وابسته به یکدیگر محسوب گردند و شرکت کارگزاری نسبت به شناسایی و ثبت و تکمیل پرونده آنها، براساس مقررات مبارزه با پولشویی و سایر مقررات ابلاغی، اقدام نموده باشد :

الف -انتقال دهنده، بیش از پنجاه درصد سهام دارای حق رأی انتقال گیرنده را در تملک داشته باشد .

ب -انتقال گیرنده، بیش از پنجاه درصد سهام دارای حق رأی انتقال دهنده را در تملک داشته باشد.

ج- بیش از پنجاه درصد سهام دارای حق رأی انتقال دهنده و انتقال گیرنده، در تملک یک شخص باشد.

○ بند ۲ :

انتقال دهنده ولی یا قیم انتقال گیرنده باشد.

○ بند ۳ :

انتقال تمام یا بخشی از طلب ناشی از معامله اوراق بهادار که تسویه آن طبق مقررات خارج از پایاپای صورت می‌پذیرد، مشروط بر اینکه اسناد تسویه خارج از پایاپای تنظیم گردد .

○ بند ۴ :

انتقال سهام به کارکنان شرکت‌ها در عرضه‌های اولیه یا در اجرای مقررات خصوصی‌سازی که مطابق مقررات مربوطه صورت می‌پذیرد .

○ بند ۵ :

انتقال تمام یا بخشی از طلب ناشی از انتقال اوراق بهادار طبق قرارداد بازارگردانی به بازارگردان از کد/ کدهای سهامدار عمده مشروط بر اینکه قرارداد بازارگردانی ارائه و ضمیمه فرم انتقال طلب گردد.

○ تبصره :

شرکت کارگزاری مکلف به اخذ و بایگانی مدارک و مستندات مثبت احراز شرایط مذکور در این ماده و ارائه آن به سازمان یا بورس مربوطه حسب درخواست آنان است .

• ماده ۱۰ :

وجوه واریزی توسط هر شخص به حساب معاملاتی کارگزاری، صرفاً باید در حساب همان شخص در دفاتر حسابداری شرکت کارگزاری اعمال و ثبت گردد .

○ تبصره ۱ :

وجوهی که بابت عملیات موضوع ماده ۳ این دستورالعمل به حساب معاملاتی کارگزاری واریز می‌گردد، از شمول مفاد این ماده مستثنی بوده و باید در حساب مشتریان ذینفع عملیات مزبور در دفاتر حسابداری کارگزاری اعمال و ثبت گردد .

○ تبصره ۲ :

در صورت عدم احراز هویت شخص واریزکننده وجه به حساب معاملاتی کارگزاری، شرکت کارگزاری مکلف است وجوه مزبور را تا زمان احراز هویت شخص واریزکننده، در سرفصل حساب واریزی‌های نامشخص ثبت نماید .

○ تبصره ۳ :

در صورت احراز هویت واریزکننده وجه به حساب معاملاتی کارگزاری توسط شخصی غیر از مشتری، شرکت کارگزاری مکلف است بلافاصله وجوه مزبور را به حساب شخص واریزکننده عودت نماید .

• ماده ۱۱ :

شرکت کارگزاری مکلف است رویه اجرایی مدیریت وجوه مشتریان؛ اعم از نگهداری در حساب معاملاتی کارگزاری یا واریز به حساب بانکی مشتری در زمان یا زمان های مشخص را به صورت مکتوب از وی اخذ و به امضای مشتری برساند .

• ماده ۱۲ :

شرکت کارگزاری مکلف است در صورت دریافت درخواست قابل استناد وجه از سوی مشتری یا نماینده قانونی وی، با رعایت زمان تسویه با اتاق پایاپای، حداکثر تا پایان روز کاری بعد، نسبت به واریز وجه به حساب مشتری اقدام نماید .

• ماده ۱۳ :

پرداخت وجوه حاصل از فروش اوراق بهادار به مشتری قبل از موعد تسویه شرکت کارگزاری با اتاق پایاپای ممنوع است .

• ماده ۱۴ :

حذف شد.

• ماده ۱۵ :

مجموع وجوه قابل برداشت در حساب های معاملاتی کارگزاری در پایان هر روز، حداقل باید برابر با مانده مشتریان بستانکار کارگزاری طبق دفاتر حسابداری باشد .

• ماده ۱۶ :

در صورت نقض مفاد این دستورالعمل، متخلف مطابق مقررات انضباطی مصوب مراجع ذی صلاح به مجازاتهای انضباطی و یا جرایم نقدی محکوم خواهد شد .

• مؤخره :

این دستورالعمل در ۱۶ ماده در تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۱ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و ده روز پس از ابلاغ قرارداد موضوع تبصره ۳ ماده ۳ توسط کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار لازم الاجرا است. از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل مقررات ذیل نسخ می گردد:

۱. مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۲ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص "نحوه تبدیل تعهد یا انتقال طلب بین مشتریان کارگزاری".

۲. مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۲۱ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص "موارد مجاز به انتقال طلب مشتریان شرکت های کارگزاری." "